پاسخ‌نامه

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

فهرست آزمون

۴ آبان ماه ۹۷

ردیف	مواد امتحانی	صفحه‌ی
۱	فارسی (۲)	۳
۲	عربی زبان قرآن (۲)	۵
۳	دین و زندگی (۲)	۶
۴	زبان انگلیسی (۲)	۷
۵	ریاضی و آمار (۲)	۸
۶	علوم و فنون ادبی (۲)	۹
۷	تاریخ (۲)	۱۰
۸	جغرافیای (۲)	۱۱
۹	جامعه‌شناسی (۲)	۱۲
۱۰	فلسفه	۱۳
۱۱	روان‌شناسی	۱۴
۱۲	روان‌شناسی (شاهد «گواه»)	۱۵

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ ـ تلفن چهار رقمی ۶۴۶۳-۰۲۱ داخلی ۱۶۵

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

www.kanoon.ir

فارسی (۲)

۱- *(محسن اصغری)*

واژهٔ «بار» در گزینه‌های «۲، ۳ و ۴» به معنای «رخصت و اجازه» و در گزینهٔ «۱» به معنای «آن‌چه که حمل می‌کنند» است.

(فارسی ۲، لغت، صفحهٔ ۱۷)

۲- *(محمدرضا رمضانلو)*

چاشتگاه: نزدیک ظهر، هنگام چاشت/ خیرخیر: سریع (خیره‌خیر: بیهوده)/ شراع: سایه‌بان، خیمه/ فراخ: آسوده (صفت) ← فراغ: آسودگی/ ضیعت: زمین زراعتی/ محجوب: پنهان، مستور

(فارسی ۲، لغت، ترکیبی)

۳- *(الهام محمدی)*

املای صحیح کلمه «وزر» است.

(فارسی ۲، املا، صفحهٔ ۲۰)

۴- *(الهام محمدی)*

واژگان در گزینهٔ «۴» با هم تناسب ندارند و نمی‌توانند در یک شبکهٔ معنایی قرار بگیرند.

(فارسی ۲، زبان فارسی، مشابه صفحهٔ ۲۱)

۵- *(سیدمحمدعلی مرتضوی)*

«حرکاتش» نهاد/ متناسب به هم (مسند)/ [بود] فعل اسنادی محذوف

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۲»: «یکی عرصه» مفعول/ گزینهٔ «۳»: «روبهی» مفعول/ گزینهٔ «۴»: «خلق» متمم

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحهٔ ۲۴)

۶- *(کاظم کاظمی)*

فعل «گشتند» در بیت گزینهٔ «۲» با صفتِ مفعولی همراه نیست و فعل مجهول به حساب نمی‌آید.

افعال مجهول در سایر ابیات:

گزینهٔ «۱»: ساخته آید ← ساخته شود

گزینهٔ «۳»: «کشته شد» فعل مجهول

گزینهٔ «۴»: کشته گشتند ← کشته شدند

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۷- *(مریم شمیرانی)*

ترادف: (سیر و پررنگ)/ تضمن: (تکواندو و ورزش)/ تضاد: (صعب و سهل)/ تناسب: (عقد و گردن)، (تند و تلخ)، (ناو و رود)، (حاجت و قرض)

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحهٔ ۱۴)

۸- *(مریم شمیرانی)*

در بیت «د»، «دگر مرغان» به مفهوم «مرغان دگر» آمده است که «دگر» صفت مبهم است که در جایگاه وابستهٔ پیشین قرار گرفته است.

الف) دگر: قید / ب) دگر: صفت مبهم، وابستهٔ پسین/ ج) دگر: قید

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحهٔ ۱۴)

۹- *(حسن وسکری- ساری)*

فقط در گزینهٔ «۱» فعل «شد» در معنی «به سر آمد و به پایان آمد» به کار رفته است، اما در سایر گزینه‌ها «شد» در معنی فعل ربطی به کار رفته است.

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحهٔ ۱۴)

۱۰- *(مریم شمیرانی)*

در گزینهٔ «۲»، شمشیر مجازاً مبارزه است. در گزینه‌های دیگر مفهوم حقیقی دارد.

(فارسی ۲، آرایه، صفحهٔ ۲۲)

www.kanoon.ir

۱۱- *(علیرضا جعفری- شیراز)*

بیت «تناقض» ندارد. / «کردی و نکردی» تضاد دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: جناس: «سو و سود»

گزینهٔ «۳»: حسن تعلیل: برای تشکیل مروارید در صدف دلیلی شاعرانه ذکر شده است.

گزینهٔ «۴»: اغراق: همهٔ مردم جهان عاشق یار هستند.

(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

۱۲- *(سعید گنج‌بفش‌زمانی)*

الف) بین دستان و داستان جناس ناهمسان دیده می‌شود.

ج) بین «مرغان و مغان» جناس ناهمسان (بر، سر، در هم جناس ناهمسان)

هـ) «کیش و ریش» جناس ناهمسان هستند.

در بیت «ب» بین «دوش = شانه و دوش = دیشب» جناس همسان برقرار است.

بیت د) هم بین (منال اول و دوم) جناس همسان برقرار است و هم بین (مدار اول و دوم)

(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

۱۳- *(مریم شمیرانی)*

«با لطف و عنایت خداوند می‌توان به خوشبختی رسید» این پیام مشترک بیت صورت سؤال وگزینهٔ «۳» است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: از اقبال و ادبار فارغ و آسوده‌ام.

گزینهٔ «۲»: دوستان تو خوش‌بخت و دشمنان تو بدبخت‌اند.

گزینهٔ «۴»: بدان که در پایان هر سختی، آسانی است.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحهٔ ۱۰)

۱۴- *(کاظم کاظمی)*

بیت گزینهٔ «۳» می‌گوید: شعر (نظم) من جهان را تسخیر کرده و پادشاه باید جایزه‌ای ارزشمند به من بدهد، امّا در سایر ابیات و بیت صورت سؤال به «نظم حاکم بر عالم آفرینش» اشاره شده است.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحهٔ ۱۰)

۱۵- *(مرتضی منشاری- اردبیل)*

مفهوم بیت صورت سؤال، تقلید و پیروی کورکورانه است. در گزینهٔ «۴» به مفهوم مقابل آن، یعنی «ابداع و نوآوری» اشاره شده است.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحهٔ ۲۴)

۱۶- *(کاظم کاظمی)*

در ابیات گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» قناعت، مایهٔ عزّت و ارجمندی دانسته شده است اما در بیت گزینهٔ «۳» شاعر می‌گوید: نمی‌تواند خود را از عشق یار بی‌نیاز بداند و شکیبایی ورزد.

(فارسی ۲، مفهوم، مشابهٔ صفحهٔ ۲۰)

۱۷- *(مریم شمیرانی)*

پیام مشترک بیت صورت سؤال و گزینه‌های دیگر، ناکارآمدی تدبیر در برابر خواست خداوند است، ولی در گزینهٔ «۳»، شاعر تدبیر ممدوح را مطابق با تقدیر می‌داند.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحهٔ ۱۰)

۱۸- *(مرتضی منشاری- اردبیل)*

مفهوم مشترک ابیات گزینه‌های «۱، ۲ و ۴»: خودحسابان از پرسش روز قیامت فارغ و آسوده‌اند و هیچ ترسی ندارند. در گزینهٔ «۳»، به لطف غم معشوق در شب فراق اشاره شده است.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحهٔ ۲۳)

۱۹- *(حسین پرهیزگار- سبزوار)*

هدف گوینده حق‌گزاری نعمت تندرستی است که بازیافته است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: لطف و بخشش شاه

گزینهٔ «۳»: نعمت‌های این جهان و بهشت، نمی‌تواند عاشق را از دوست بازدارد.

گزینهٔ «۴»: همه‌کس کوشش می کنند اما هرکسی به موفقیت نمی‌رسد.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحهٔ ۱۸ تا ۲۰)

۲۰- *(مرتضی منشاری- اردبیل)*

در گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» به دستگیری و توجه به نیازمندان و سالخوردگان اشاره شده است، در حالی‌که بیت گزینهٔ «۴» می‌گوید: هنگامی که می‌بینی هزاران نفر دعاگو و نیک‌خواه تواند، شکر خداوند را به جای آور.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحهٔ ۱۳)

www.kanoon.ir

عربی زبان قرآن (۲)

۲۱- *(حسام حاج‌مؤمن، **ترجمه**، ترکیبی)*

«الأفضل ... هو ...»: بهتر آن است که ...، «لمن یرید»: برای کسی که می‌خواهد، «أن یبتعد»: (که) دور شود، «شرّ التجارب المضرّة»: شرّ تجربه‌های زیان‌آور، بدی تجربه‌های زیان‌بار، «أن یراجع»: که مراجعه کند، «الأکابر»: بزرگترها

۲۲- *(حسام حاج‌مؤمن، **ترجمه**، ترکیبی)*

در این جمله، «أثقل» صفت برای «عملاً» است: «به خودت کاری سنگین‌تر از توانت را تکلیف نده!»

۲۳- *(سعید جعفری، **تعریب**، صفحه‌ی ۲)*

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: همه مسلمانان: کلّ المسلمین

گزینه‌ی «۲»: کارهای شایسته: الأعمال الصّالحَة

گزینه‌ی «۴»: همه مؤمنان: کلّ المؤمنین

۲۴- *(درویشعلی ابراهیمی، **مفهوم**، صفحه‌ی ۲ و ۶)*

ترجمه گزینه‌ی «۴»: هرگاه فرومایگان به فرمانروایی برسند، شایستگان هلاک می‌شوند.

در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» تواضع و فروتنی مورد ستایش واقع می‌شود ولی گزینه‌ی «۴» درباره زمان حکمرانی فرومایگان سخن می‌گوید.

۲۵- *(علی‌اکبر ایمان‌پرور، **لغت و مفهوم**، صفحه‌ی ۲)*

عبارت «در راه‌رفتنت میانه‌روی کن و گونه‌ات را با تکبّر برای مردم برگردان.» نادرست است، برای جای خالی باید فعل «لاتُصَعِّرْ: با تکبّر برنگردان» را بیاوریم.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: پدر و مادر فرزندانشان را به صرفه‌جویی در مصرف آب و برق راهنمایی می‌کنند.

گزینه‌ی «۲»: در زمین با ناز و خودپسندی راه نرو، همانا خداوند هر خودپسند فخرفروشی را دوست ندارد.

گزینه‌ی «۳»: و صدایت را پایین بیاور، به‌راستی که زشت‌ترین صداها، صدای خَرها است.

۲۶- *(مریم آقایاری، **لغت**، صفحه‌ی ۴)*

مُختال = مُعجب بنفسه (خودپسند): با هم مترادف‌اند، نه متضاد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: أنکَر = أقبَح: زشت‌تر

گزینه‌ی «۳»: ناهین (نهی‌کنندگان) ≠ آمِرین (امرکنندگان)

گزینه‌ی «۴»: فَخور (فخرفروش) ≠ مُتواضع (فروتن)

۲۷- *(علی‌اکبر ایمان‌پرور، **قواعد**، صفحه‌ی ۵ تا ۷)*

«أُفَضِّلُ»: به معنی ترجیح می‌دهم، فعل مضارع متکلّم وحده از باب «تفعیل» است و اسم تفضیل نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «الحُسنی» بر وزن «فُعلی» اسم تفضیل است.

گزینه‌ی «۲»: «أطوَل» بر وزن «أفْعَل» اسم تفضیل است.

گزینه‌ی «۴»: «خیرُ» در این‌جا به‌معنی «بهترین» و اسم تفضیل است.

۲۸- *(رضا معصومی، **قواعد**، صفحه‌ی ۶)*

هنگام مقایسه بین دو چیز یا دو شخص، خواه مذکر باشند خواه مؤنّث، باید از شکل مذکرِ اسم تفضیل بر وزن «أفعَل» استفاده کنیم. در میان گزینه‌های سؤال، تنها «أکبر» اسم تفضیل و مذکر است و بقیه گزینه‌ها اسم تفضیل مؤنث‌اند و نمی‌توانند در جای خالی قرار بگیرند.

۲۹- *(رضا معصومی، **قواعد**، صفحه‌ی ۵ تا ۷)*

«أُحبّ»: به معنی دوست دارم؛ در این گزینه، فعل مضارع متکلم‌وحده است، نه اسم تفضیل.

در گزینه‌های «۲، ۳ و ۴»، به‌ترتیب کلمات «أکابر، أعلی و شرّ» اسم تفضیل هستند.

۳۰- *(سعید جعفری، **مکالمه**، صفحه‌ی ۱۰)*

قیمت این میز چوبی چند است؟ ـ پس از تخفیف پنجاه هزار تومان است.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه‌ی «۲»: چه رنگی داری؟ ـ فقط سفید و سیاه داری.

گزینه‌ی «۳»: این لباس‌ها چند تومان است؟ ـ آن مغازه همکارم است. او شلوارهای بهتری دارد.

گزینه‌ی «۴»: قیمت چادر چند شد؟ ـ قیمت‌های پیراهن‌های زنانه برحسب جنس‌ها فرق می‌کند.

www.kanoon.ir

دین و زندگی (۲)

۳۱- *(فردین سماقی ـ لرستان)*

خداوند برنامهٔ هدایت انسان را از طریق پیامبران می‌فرستد. این برنامه که دربرگیرندهٔ پاسخ به سؤالات بنیادین است توسط رسولان به مردم ابلاغ می‌شود. انسان با عقل خود در پیام الهی تفکر می‌کند و با کسب معرفت و تشخیص بایدها و نبایدها، راه صحیح زندگی را می‌یابد و پیش می‌رود.

(درس ۱، صفحه‌ی ۱۰ کتاب درسی)

۳۲- *(مرتضی محسنی‌کبیر)*

انسان می‌خواهد بداند «برای چه زندگی می‌کند؟» و کدام هدف است که می‌تواند با اطمینان خاطر زندگی‌اش را صرف آن نماید؟ او می‌داند اگر هدف حقیقی خود را نشناسد یا در شناخت آن دچار خطا شود، عمر خود را از دست داده است و چنین کسی در حقیقت، سرمایهٔ وجودی خود را از بین برده است. قرآن کریم می‌فرماید: «انّ الخاسرین الّذین خسروا انفسهم: در حقیقت، زیانکاران کسانی‌اند که خودشان را دچار زیان کرده‌اند.»

(درس ۱، صفحه‌ی ۷ کتاب درسی)

۳۳- *(محمد آقاصالح)*

تداوم و پیوستگی در دعوت انبیا سبب شد تا تعالیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و دشمنان دین نتوانند آن را به راحتی کنار بگذارند. آیهٔ «إنّا اوحینا الیک کما اوحینا الی نوحٍ و النّبیّین من بعده: ما همچنان که به نوح و پیامبران بعد از او وحی کردیم، به تو نیز وحی کردیم» به این حقیقت که پیامبر اکرم (ص) تمام‌کننده و ادامه‌دهندهٔ راه انبیاست، اشاره دارد.

(درس ۲، صفحه‌ی ۱۹ و ۲۲ کتاب درسی)

۳۴- *(محمد رضایی‌بقا)*

از دقت در سورهٔ مبارکهٔ عصر که خداوند به زمان سوگند می‌خورد و در زیان بودن انسان را بیان می‌دارد، برداشت می‌کنیم که تنها راه دچار نشدن به خسران، ایمان و عمل صالح و سفارش به حق و صبر می‌باشد.

(درس ۱، صفحه‌ی ۸ کتاب درسی)

۳۵- *(مرتضی محسنی‌کبیر)*

به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعهٔ کتابت، تعلیمات انبیا به‌تدریج فراموش می‌شد یا به‌گونه‌ای تغییر می‌یافت که با اصل آن متفاوت بود. قرآن کریم منشأ اصلی اختلافات و چند دینی را از ناحیهٔ آن دسته از رهبران دینی می‌داند که به‌خاطر حفظ منافع دنیوی (ثروت و قدرت) پیامبر جدید را انکار می‌کردند و منشأ اصلی اختلاف در ادیان الهی می‌شدند.

(درس ۲، صفحه‌ی ۲۰ و ۲۳ کتاب درسی)

۳۶- *(هادی ناصری)*

یکی از علل فرستادن پیامبران متعدد، رشد تدریجی فکر و اندیشه و امور مربوط به آن بود و به همین دلیل لازم بود تا در هر عصر و دوره‌ای پیامبران جدیدی مبعوث شوند تا همان اصول ثابت دین الهی را درخور فهم و اندیشهٔ انسان‌های دوران خود بیان کنند، که در گزینه‌های «۲» و «۳» به آن اشاره شده است و اما در گزینه‌ی «۲» آیهٔ قرآن به کار رفته است نه حدیث پیامبر (ص) که نادرست است و در گزینهٔ «۳»، حدیث «انّا معاشر الانبیاء ...» با علت ذکر شده، ارتباط معنایی دارد و مؤید آن است.

(درس ۲، صفحه‌ی ۱۹ کتاب درسی)

۳۷- *(هادی ناصری)*

قسمت اول سؤال برای هر چهار گزینه صحیح است. چرا که پیامبر اکرم (ص) خود را ادامه دهندهٔ راه و تمام‌کنندهٔ کار همهٔ انبیا معرفی کرده است و از یهودیان و مسیحیان درخواست کرده است که به او ایمان بیاورند. پس گزینهٔ «۱ و ۲» تا اینجا صحیح است. اما در قسمت سوم سؤال، آیهٔ «و ما محمّد الّا رسول قد خلت من قبلِهِ الرّسُل» به این موضوع اشاره دارد که پیامبر اسلام هم مانند پیامبران قبل از او به رسالت الهی ادامه می‌دهد.

(درس ۲، صفحه‌ی ۲۲ کتاب درسی)

۳۸- *(محمد آقاصالح)*

احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که پاسخگوی نیازهایش باشد و سعادت او را تضمین کند، سبب شده است که در طول تاریخ همواره شاهد ارائهٔ برنامه‌های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب بشری باشیم.

(درس ۱، صفحه‌ی ۶ کتاب درسی)

۳۹- *(فردین سماقی ـ لرستان)*

براساس آیات قرآن کریم، خداوند یک دین برای انسان‌ها فرستاده و به همهٔ پیامبران فرمان داده است تا همان دین را در میان مردم تبلیغ کنند و راه تفرقه در پیش نگیرند.

(درس ۲، صفحه‌ی ۱۷ کتاب درسی)

۴۰- *(محمد آقاصالح)*

خداوند در قرآن کریم می‌فرماید: «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نپیمودند مگر پس از آن‌که به حقانیت آن آگاه شدند، آن هم به دلیل رشک و حسدی که در میان آنان وجود داشت.»

(درس ۲، صفحه‌ی ۱۷ کتاب درسی)

www.kanoon.ir

زبان انگلیسی (۲)

۴۱- *(رضا کیاسالار)*

ترجمهٔ جمله: «حداقل تلاش کنید یک حالت چهرهٔ آرام را به خود بگیرید. در واقع، شما دارید نگرانی‌ها و غم‌هایتان را به آدم‌های اطرافتان منتقل می‌کنید.»

۱) شرکت کردن ۲) خاموش کردن

۳) شناسایی کردن ۴) منتقل کردن

(واژگان)

۴۲- *(علی شکوهی)*

ترجمهٔ جمله: «به من هشدار داده شد تا از برخی غذاهای خاص دوری کنم؛ در غیر این صورت، در آیندهٔ نزدیک ممکن است دچار حملهٔ قلبی بدی بشوم.»

۱) پر کردن ۲) دوری کردن

۳) فوت کردن ۴) بزرگ شدن

(واژگان)

۴۳- *(عبدالرشید شفیعی)*

ترجمهٔ جمله: «دربارهٔ زندگی شخصی غمناک من، یکی از پرتکرارترین سؤالات پرسیده شده این است که چرا من نمی‌توانم برای مدت طولانی حتی در یک رابطهٔ سادهٔ دوستانه بمانم.»

۱) سخاوت‌مندانه ۲) خوش‌بختانه

۳) مکرراً، پرتکرار ۴) صبورانه

(واژگان)

۴۴- *(جواد مؤمنی)*

ترجمهٔ جمله: «زندگی آن‌ها از یک پیوند عاطفی خیلی قوی تا ساعت‌ها وقت‌کشی بدون هدف در حال ویترین‌گردی متغیر است. فکر می‌کنم اتفاق مشابهی در (زندگی) خیلی از زوج‌ها رخ می‌دهد.»

۱) آوردن ۲) علامت دادن

۳) متغیر بودن ۴) چسبیدن

(واژگان)

۴۵- *(شهاب اناری)*

ترجمهٔ جمله: «صدای ترزا در تئاتر از آن‌چه که امید به شنیدنش داشتیم قوی‌تر، روان‌تر و واضح‌تر بود.»

۱) عصبی ۲) روان

۳) مشهور ۴) محبوب

(واژگان)

۴۶- *(جواد مؤمنی)*

۱) ارزش ۲) نوع، گونه

۳) قابلیت ۴) عقیده

(مکالمه)

۴۷- *(جواد مؤمنی)*

۱) خریدن ۲) حمل‌کردن

۳) معنی‌دادن ۴) انداختن

(مکالمه)

۴۸- *(جواد مؤمنی)*

از عبارت **"how much"** برای پرسیدن قیمت استفاده می‌کنیم.

(مکالمه)

۴۹- *(جواد مؤمنی)*

۱) ناحیه، منطقه ۲) قاره

۳) محقق ۴) آموزنده

(مکالمه)

۵۰- *(جواد مؤمنی)*

۱) کوچک ۲) آسان

۳) بومی ۴) گرم

(مکالمه)

www.kanoon.ir

ریاضی و آمار (۲)

مبحث: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

۵۱– *(امیر زراندوز، صفحه‌ی ۲ تا ۴)*

گزاره، جمله‌ای است خبری که ارزش آن درست یا نادرست است ضمناً جملات امری، عاطفی، سلیقه‌ای و پرسشی گزاره نیستند. جملهٔ «ریاضی، دشوارترین درس کنکور است» قابل ارزش‌گذاری نیست، چون سلیقه‌ای است و از فردی به فرد دیگر، متفاوت است.

دقت کنید عبارت‌های موجود در گزینه‌های «۲»،«۳» و «۴» صرف‌نظر از درستی یا نادرستی‌شان، گزاره هستند، چون قابل ارزش‌گذاری هستند.

۵۲– *(امیر زراندوز، صفحه‌ی ۲ تا ۴)*

تعداد ردیف‌های جدول ارزش‌گذاری مربوط به n گزاره برابر با ۲^n می‌باشد، بنابراین:

$۲^n = ۵۱۲ \Rightarrow ۲^n = ۲^۹ \Rightarrow n = ۹$

$۲^۴ = ۱۶$ = تعداد ردیف‌های ۴ گزاره = تعداد ردیف‌های $(n-۵)$ گزاره

۵۳– *(حمید زرین‌کفش، صفحه‌ی ۴ تا ۶)*

ترکیب عطفی گزاره‌ها زمانی دارای ارزش درست است که الزاماً تمام گزاره‌ها درست باشند و ترکیب فصلی آنها زمانی درست است که حداقل یکی از آنها درست باشد.

۵۴– *(فرداد روشنی، صفحه‌ی ۴ تا ۶)*

ترکیب عطفی گزاره‌ها زمانی نادرست است که حداقل یکی از آنها نادرست باشد. چون گزارهٔ «آبان ۳۰ روز دارد» درست است، پس می‌بایست گزارهٔ دیگر دارای ارزش نادرست باشد، لذا گزارهٔ گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» که نادرست هستند، می‌توانند در جای خالی قرار گیرند و گزارهٔ گزینه‌ی «۳» که صحیح است، نمی‌تواند قرار گیرد.

۵۵– *(حمید زرین‌کفش، صفحه‌ی ۲ تا ۶)*

طبق جدول ارزش گزاره‌ها داریم:

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \vee q$
T	T	F	F	T
T	F	F	T	F
F	T	T	F	T
F	F	T	T	T

$(\sim p \vee q) \wedge \sim q$	$\sim[(\sim p \vee q) \wedge \sim q]$
F	T
F	T
F	T
T	F

پس ستون نتیجهٔ جدول، شامل سه ردیف درست و یک ردیف نادرست است.

۵۶– *(فرداد روشنی، صفحه‌ی ۶ و ۷)*

در انتفای مقدم باید ارزش مقدم نادرست باشد، تا کل گزارهٔ شرطی به انتفای مقدم درست باشد که در بین گزینه‌ها، گزینه‌ی «۳» دارای مقدم نادرست می‌باشد، زیرا هر مضرب ۳ ، مضرب ۶ نیست.

۵۷– *(امیر زراندوز، صفحه‌ی ۲ تا ۷)*

رابطهٔ $۲^x \times ۲^y = ۴^{x+y}$ نادرست است، چون در ضرب اعداد تواندار با پایه‌های مساوی، یکی از پایه‌ها را نوشته و توانها را جمع می‌کنیم؛ یعنی: $۲^x \times ۲^y = ۲^{x+y}$، پس باید در جای خالی، گزاره‌ای با ارزش درست قرار دهیم. فقط گزارهٔ گزینه‌ی «۳» ارزش درست دارد، زیرا:

$$\underbrace{\underbrace{(a-b)^۲ = a^۲ + ۲ab + b^۲}_{F} \Rightarrow \underbrace{(a-b)^۳ = a^۳ - ۳a^۲b + ۳ab^۲ - b^۳}_{T}}_{T}$$

بقیهٔ گزاره‌ها را نیز تعیین ارزش می‌کنیم:

گزاره (۱): $\underbrace{\underbrace{(۳۳ \text{ اول است})}_{F} \wedge \underbrace{(\sqrt{۲} \text{ گویا نیست})}_{T}}_{F}$

گزاره (۲): $\underbrace{\underbrace{(-\sqrt{۳} > -\sqrt{۵})}_{T} \wedge \underbrace{(\frac{۱}{۵} > \frac{۳}{۸})}_{F}}_{F}$

گزاره (۴): $\underbrace{\underbrace{(x \text{ زوج و طبیعی است})}_{\text{خودمان } T \text{ فرض می‌کنیم}} \Rightarrow \underbrace{(x^۳ - ۱) \text{ قطعاً زوج است}}_{F}}_{F}$

مثلاً اگر x برابر ۲ باشد، حاصل $(x^۳ - ۱)$ برابر با ۷ می‌شود که فرد است.

۵۸– *(حمید زرین‌کفش، صفحه‌ی ۲ تا ۷)*

دامنهٔ میان چارکی، برابر است با $Q_۳ - Q_۱$، پس ارزش گزارهٔ p نادرست است. ضمناً می‌دانیم $Z \subseteq R$ است، پس ارزش گزارهٔ q هم نادرست است:

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim q \Rightarrow p$	$\sim p \wedge (\sim q \Rightarrow p)$
F	F	T	T	F	F

۵۹– *(امیر زراندوز، صفحه‌ی ۲ تا ۷)*

$(\sim p \wedge \sim q)$ دارای ارزش درست است، پس هر یک از گزاره‌های $\sim p$ و $\sim q$ درست است، لذا p و q هر دو نادرست می‌باشند، پس ترکیب عطفی آن‌ها همواره نادرست است.

و از طرفی در گزارهٔ شرطی، اگر ارزش مقدم نادرست باشد، گزاره شرطی به انتفای مقدم،درست است، یعنی ارزش $(p \wedge q) \Rightarrow r$ به انتفای مقدم درست است و به ارزش r بستگی ندارد. ولی ارزش گزارهٔ مرکب $r \Rightarrow (p \vee q)$ به ارزش r بستگی دارد، زیرا $p \vee q$ دارای ارزش نادرست است و ارزش r معلوم نیست. اگر r درست باشد، ارزش گزارهٔ شرطی نادرست و اگر r نادرست باشد، ارزش گزارهٔ شرطی درست است.

۶۰– *(محمد بحیرایی، صفحه‌ی ۲ تا ۷)*

p	q	r	$\sim r$	$\sim r \vee q$	$\sim p$
F	T	T	F	T	T
F	T	F	T	T	T

$\sim p \wedge r$	$\sim(\sim p \wedge r)$	$(\sim r \vee q) \Rightarrow \sim(\sim p \wedge r)$
T	F	F
F	T	T

www.kanoon.ir

علوم و فنون ادبی (۲)

۶۱-

*(مهناز شریفی، **تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم**، صفحه‌ی ۱۶ و ۱۷)*

الف) شعر خواجوی کرمانی کمال‌یافته و پخته است. وی چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده است.

ب) حافظ، غزل فارسی را با تلفیق عشق و عرفان به کمال رساند.

پ) عبید زاکانی ناهنجاری‌های اجتماعی را با طنز و تمثیل بیان می‌نمود و تزویر حاکمان را در آثارش به تصویر می‌کشید.

ت) سلمان ساوجی؛ قصایدی به سبک عراقی دارد و در غزل، توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته است.

۶۲- *(مهناز شریفی، **پایه‌های آوایی**، صفحه‌ی ۲۳)*

در هر دو پایهٔ آوایی حذف‌شده، بایستی حذف همزه صورت بگیرد که در گزینه‌ی «۳» در هر دو پایهٔ آوایی، حذف همزه به درستی صورت گرفته است.

۶۳-

*(سعید جعفری، **تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم**، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷ و ۱۹)*

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: حمدالله مستوفی: قرن هشتم / نجم دایه: قرن هفتم

گزینه‌ی «۳»: شمس قیس رازی: قرن هفتم / دولتشاه سمرقندی: قرن نهم

گزینه‌ی «۴»: عطاملک جوینی: قرن هفتم

۶۴- *(سعید جعفری، **پایه‌های آوایی**، صفحه‌ی ۲۱)*

هر مصراع از بیت گزینه‌ی «۳»؛ سه پایهٔ آوایی دارد.

(نِ گا ری چا / بُ کی شن گی / کُـ لَه دار)

هر یک از مصراع‌های سایر ابیات، چهار پایهٔ آوایی دارند:

گزینه‌ی «۱»: بی ما هِ مِه / رف رو زِ خُد / تا بگ ذَ را / نم رو زِ خُد

گزینه‌ی «۲»: بَ سی رَن / ج بُر دَم / دَ رین سا / لِ سی

گزینه‌ی «۴»: رَ فی قان / چِ نان عه / دِ صُح بَت / شِ کس تند

۶۵-

*(محسن اصغری، **تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم**، صفحه‌ی ۱۲ و ۱۳)*

«سبک عراقی از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن دهم به مدت سیصد سال سبک غالب متون ادب فارسی بود. مغولان در اوایل قرن هفتم به نواحی مرزی ایران حمله کردند. و بزرگانی چون نجم‌الدین کبری و فریدالدین عطار نیشابوری در یورش ویرانگر مغول کشته شدند. کمال‌الدین اسماعیل، مدّاح جلال‌الدین خوارزمشاه نیز در سال ۶۳۵ هـ. ق به دست مغولان در اصفهان کشته شد.

۶۶- *(محسن اصغری، **پایه‌های آوایی**، صفحه‌ی ۲۱)*

هر یک از مصراع‌های گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» دارای چهار پایهٔ آوایی هستند؛ امّا مصراع‌های بیت گزینه‌ی «۳» هر یک سه پایهٔ آوایی دارند:

و جو دی دا	رَ مز مهـ رت	گ دا زان

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»:

ز رِی حا	نُ گل ها	کِ رو ید	زِ دل ها

گزینه‌ی «۲»:

عـ جب نی	ست خَن دد	اَ گر گل	بِ سر وی

گزینه‌ی «۴»:

نِ می بی	نَ مز هَم	دَ مان هی	چ بر جای

۶۷-

*(میترا پاکزاد، **تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم**، صفحه‌ی ۱۸)*

معروف‌ترین شاعر این قرن (جامی) کتاب بهارستان خود را به تقلید از گلستان سعدی نوشت.

۶۸- *(میترا پاکزاد، **پایه‌های آوایی**، صفحه‌ی ۲۲ و ۲۳)*

در گزینه‌ی «۳»؛ مرز پایه‌های آوایی بدین صورت است:

هَر کَـ سی کو	دو ر مان دَز	اص لِ خیش

۶۹-

*(عارفه‌سادات طباطبایی‌نژاد، **تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم**، صفحه‌ی ۱۳ و ۱۶)*

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: در قرن هشتم به‌دلیل بی‌اعتقادی برخی از ایلخانان مغول، فرصتی پدید آمد تا صاحبان مذاهب مختلف عقاید خود را ابراز کنند.

گزینه‌ی «۲»: دوستداران فرهنگ پس از حملهٔ مغول به ادبیاتی با محوریت عواطف انسانی و ترویج روحیهٔ تساهل و تسامح روی آوردند.

گزینه‌ی «۳»: گسترش زبان و ادبیات فارسی در ناحیهٔ عراق عجم از عوامل مثبت حملهٔ مغول بود.

۷۰- *(عارفه‌سادات طباطبایی‌نژاد، **پایه‌های آوایی**، صفحه‌ی ۲۲ و ۲۳)*

پایه‌های آوایی بیت گزینه‌ی «۴» بدین صورت است:

کب رُ تَ کَب	بُر بِ گُ ذا	رُ بِـ گیر
در عَ وَ ضِ	کِب ر چ نین	کب رِ یا

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»:

ام رو ز خن	دا نا مَ دی	مف تا ح زن	دا نا مَ دی
بر مُس ت من	دا نا مَ دی	چن بخ شِ شُ	فض لِ خُ دا

گزینه‌ی «۲»:

کو هِ طو رُ	دش تُ صح را	از فُ رو غِ	نو رِ او
چن بِـ هش تِ	جا وِ دا نی	گش تِ از فر	رُ ضِ یا

گزینه‌ی «۳»:

چُ در ره	بِ بی نی	بُ ری دِ	سَ ری
کِ غل طان	رَ ود سو	یِ می دا	نِ ما

www.kanoon.ir

تاریخ (۲)

۷۱- *(بهروز یحیی، **منابع پژوهش در تاریخ**، صفحه‌ی ۱۰)*

کتاب‌هایی با عنوان مشترک المسالک و الممالک تألیف نویسندگان مختلف از جمله ابن خردادبه نگارش شده است و قصیدهٔ نامهٔ اهل خراسان اثر انوری شاعر دورهٔ سلجوقی می‌باشد. ادبیات و متون ادبی عقاید دینی و فلسفی رایج در هر عصری را انعکاس می‌دهد.

۷۲- *(بهروز یحیی، **روش پژوهش در تاریخ**، صفحه‌ی ۱۶)*

در سال‌های اخیر دانش باستان‌شناسی با بهره‌گیری از ابزارها و روش‌های مدرن پیشرفت زیادی کرده است و نتایج تحقیقات آن علم معیاری مناسب برای سنجش اعتبار اخبار تاریخی محسوب می‌شود و کتاب «تاریخ در ترازو» اثر عبدالحسین زرین‌کوب است و بقایای شیرقلعهٔ شهمیرزاد در استان سمنان واقع شده است.

۷۳- *(الهام میرزائی، **منابع پژوهش در تاریخ**، صفحه‌ی ۱۲)*

تشریح عبارت های نادرست:

(الف): کتاب الطبقات الکبری اثر «ابن سعد کاتب واقدی» است.

(ب): کتاب«عیون الانباء فی طبقات الاطباء اثر ابن ابی اصیبعه» است.

۷۴- *(الهام میرزائی، **روش پژوهش در تاریخ**، صفحه‌ی ۱۸)*

(الف): کتاب تاریخ بیهقی جزء کتاب‌های تاریخ نگاری تحلیلی محسوب می‌شود.

(ب): یکی از نمونه‌های تاریخ‌نگاری براساس موضوع‌محوری کتاب مروج الذهب و معادن‌الجوهر نوشتهٔ علی‌بن حسین مسعودی است.

(پ): کتاب تجارب الامم نوشتهٔ ابوعلی مسکویه است.

۷۵- *(هژبر رحیمی، **منابع پژوهش در تاریخ**، صفحه‌ی ۲ و ۳)*

الف) مجسمه‌ها از جمله آثار مربوط به ابزارها و وسایل دست‌ساختهٔ انسان‌ها هستند.

ب) ابزارها و وسایل دست‌ساختهٔ انسان، به‌طور خاص در قلمرو دانش‌هایی چون باستان‌شناسی، معماری و هنر قرار می‌گیرند.

پ) آثار شفاهی کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های اجتماعی و طبقات مختلف مردم در ادوار مختلف می‌کند.

۷۶- *(مهدی کاردان،**منابع پژوهش در تاریخ**، صفحه‌ی ۵ و ۶)*

تشریح عبارت‌های نادرست:

(الف): از مهم‌ترین و مشهورترین تاریخ‌های عمومی می‌توان به تاریخ طبری تألیف محمدبن جریر طبری اشاره کرد.

(پ): انگیزهٔ اصلی نویسندگان این دسته از کتاب‌های تاریخی(تاریخ‌های محلی) ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی و نگارش زندگی‌نامهٔ مفاخر و مشاهیر محلی بوده است.

(ت): از معروف‌ترین آثار تاریخی محلی می‌توان به تاریخ سیستان از مؤلفی ناشناخته اشاره کرد.

۷۷- *(هژبر رحیمی،**روش پژوهش در تاریخ**، صفحه‌ی ۱۳ و ۱۴)*

الف) مهم‌ترین رسالت مورخان، تلاش برای فهم دقیق رویدادهای گذشته است.

ب) نقد یک خبر تاریخی در حقیقت همان اعتبارسنجی و بررسی اصالت خبر محسوب می‌شود.

پ) پژوهشگران سعی می‌کنند علائق و انگیزهای راوی را در بیان یک خبر مورد بررسی قرار دهند و اندیشه و مقصود او را فهم و کشف کنند.

۷۸- *(بهروز یحیی، **روش پژوهش در تاریخ**، صفحه‌ی ۱۶)*

خبر و روایتی که فاقد زمان و مکان دقیق و مشخص باشد از اصالت و اعتبار کافی برخوردار نیست.

۷۹- *(حبیبه محبی، **منابع پژوهش در تاریخ**، صفحه‌ی ۱۱)*

تشریح عبارت‌های نادرست:

(الف): از نمونه‌های مشهور اندرزنامه‌ها، می‌توان به قابوس‌نامه، نوشته عنصرالمعالی در قرن پنجم اشاره کرد.

(ب): کتاب‌های سیاست‌نامه‌ای حاوی موضوعاتی دربارهٔ شیوهٔ کشورداری و مناسبات حکومت و مردم‌اند.

۸۰- *(حبیبه محبی، **روش پژوهش در تاریخ**، صفحه‌ی ۱۷)*

بلاذری و دینوری از برجسته‌ترین چهره‌های تاریخ‌نگاری ترکیبی هستند.

محمدبن جریر طبری در تاریخ‌نگاری روایی، سعی داشت تعیین صحت و سقم مطالب را به خواننده واگذار کند.

تاریخ نگاری روایی در آغاز برای ثبت و ضبط سخنان و سیرهٔ پیامبر و صحابهٔ ایشان به‌کار گرفته می‌شد.

تاریخ‌نگاری ترکیبی از اواخر قرن سوم هجری متداول شد.

www.kanoon.ir

جغرافیا (۲)

۸۱– *(محمد ابراهیم علی‌نژاد، **معنا و مفهوم ناحیه**، صفحه‌ی ۸)*

بیشترین و کمترین جمعیت زبانی کشور سوئیس ،آلمانی و رمانش و بیشترین و کم ترین جمعیت ادیان در کشور هند، هندو و سایر ادیان می‌باشد.

۸۲– *(هژبر رحیمی، **معنا و مفهوم ناحیه**، صفحه‌ی ۲ و ۳)*

بندر پیرائوس در یونان یک ناحیهٔ ساحلی با فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری است. امکان تجارت دریایی موجب به‌وجود آمدن شهری با نقش بندری در کنار دریا شده است. جذب جمعیت زیاد، رونق فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری و حمل و نقل بار و مسافر موجب پدیدآمدن ساختمان‌های بلند مرتبه شده است.

۸۳– *(بهروز یحیی، **معنا و مفهوم ناحیه**، صفحه‌ی ۴ و ۵)*

ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است (وحدت‌یابی) و انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد.

۸۴– *(مهدی کاردان، **معنا و مفهوم ناحیه**، صفحه‌ی ۶ و ۷)*

الف) زیست‌بوم‌ها جزء نواحی طبیعی هستند که هریک به‌سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند، از بقیه متمایز می‌شوند.

ب) معیارهای مربوط به عوامل انسانی ممکن است جمعیت، اقوام، قومیت‌ها،دین، زبان، فرهنگ، نوع فعالیت‌های اقتصادی و نظایر آن باشد.

۸۵– *(الهام میرزائی، **انسان و ناحیه**، صفحه‌ی ۱۳ و ۱۴)*

الف: امروزه همهٔ نواحی و حتی دورافتاده‌ترین آن‌ها به‌ویژه از نظر اقتصادی، تحت تأثیر یکدیگرند.

ب: در نتیجهٔ پاک‌سازی قومی دولت میانمار، صدها نفر از مردم ناحیهٔ مسلمان‌نشین این کشور به مرزهای بنگلادش مهاجرت کرده و درخواست پناهندگی نموده‌اند.

پ: کاربری جزیره‌های مصنوعی امارات که مسکونی نیز هستند، تفریحی و تجاری است.

۸۶– *(بهروز یحیی، **انسان و ناحیه**، صفحه‌ی ۱۵)*

معمولاً هرچه از کانون یک ناحیهٔ جغرافیایی دور می‌شویم و به طرف مرزهای آن حرکت می‌کنیم، به‌تدریج از عوامل همگونی آن ناحیه کاسته می‌شود و سرانجام این عوامل ناپدید می‌شوند و مراتع مداری از علفزارهای کوتاه‌قد تشکیل شده است.

۸۷– *(محمدابراهیم علی‌نژاد، **انسان و ناحیه**، صفحه‌ی ۱۱)*

بازارهای شناور در بانکوک، پایتخت تایلند از دیدنی‌های جالب توجه آسیای جنوب شرقی است. دست فروشان در قایق‌های چوبی روی رودخانهٔ اصلی شهر، اجناس خود را برای فروش عرضه می‌کنند. این شیوهٔ خاص فروش کالا ناحیه‌ای تجاری و گردشگری به‌وجود آورده است که تقریباً همهٔ گردشگران خارجی از آن بازدید می‌کنند. (تصویر شماره (۱))

در چهل سال اخیر ، با ایجاد کارخانه‌های بزرگ و کوچک در امتداد محورهای ارتباطی شهر تهران، نواحی صنعتی پیرامون این شهر شکل گرفته است. به وجود آمدن این نواحی صنعتی، تهران را به مهمترین قطب صنایع مصرفی کشور تبدیل کرده است. (تصویر شماره (۲))

توضیح نکات درسی:

انسانها در محیط‌های طبیعی تغییراتی به وجود می‌آورند. آنها برای زندگی و بهره برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند و در نتیجه، نواحی مختلفی را پدید می‌آورند یا نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند.

۸۸– *(هژبر رحیمی، **انسان و ناحیه**، صفحه‌ی ۱۶)*

تعیین مرزهای دقیق نواحی دشوار است. البته در نواحی انسانی مانند زبانی و قومی، تعیین مرز نواحی دشوارتر از نواحی طبیعی مثل نواحی خاک یا زیست‌بوم‌هاست. (عبارت ث)

قلمرو و وسعت نواحی متفاوت است. گاهی یک ناحیه بخشی از یک روستا، یک شهر یا استان یا یک کشور است و گاه چند کشور و قاره را دربر می‌گیرد و مقیاس جهانی دارد. (عبارت پ)

مرزها نواحی قابل تغییرند. در اثر فعالیت‌های انسانی یا عوامل طبیعی ممکن است ویژگی‌های یک ناحیه از بین برود و وسعت آن کم یا زیاد شود؛ برای مثال، مهاجرت روستاییان از یک ناحیه یا وقوع خشکسالی، وسعت یک ناحیهٔ کشاورزی را کاهش می‌دهد یا ممکن است به کلی آن ناحیه را به ناحیه‌ای غیر کشاورزی تبدیل کند. (عبارت الف و ت)

مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند. مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند. در این مرزبندی، گاهی یک ناحیهٔ آب‌و هوایی، ناحیهٔ زبانی و قومی و نظایر آن بین چند استان یا حتی چند کشور قرار می‌گیرد. (عبارت ب)

۸۹– *(حبیبه محبی، **معنا و مفهوم ناحیه**، صفحه‌ی ۹)*

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) ناحیهٔ صنعتی بوهمیا در جمهوری چک واقع شده است.

پ) امروزه برای ناحیه‌بندی از روش‌های جدید به‌ویژه ریاضی و آماری استفاده می‌شود.

ت) بعد از تعیین میزان وحدت و تجانس در یک ناحیه آن را روی نقشه نشان می‌دهند.

۹۰– *(حبیبه محبی، **انسان و ناحیه**، صفحه‌ی ۱۷)*

الف) در نقشهٔ شمارهٔ (۱)، استان‌های سیستان و بلوچستان، کرمان و خراسان جنوبی توسط مرز قراردادی از هم جدا شده‌اند و بیابان در این سه استان گسترده شده است.

ب) در نقشهٔ شمارهٔ (۲)، کشورهای افغانستان و پاکستان توسط مرز قراردادی از هم جدا شده‌اند و قوم پشتون (ناحیهٔ قومی) در هر دو کشور گسترده شده است.

www.kanoon.ir

جامعه‌شناسی (۲)

۹۱- *(الهام میرزائی، **فرهنگ جهانی**، صفحه‌ی ۱۵)*

برای پیشگیری از تفرقه بین جوامع و تباه ساختن منابع و امکانات بشر باید از ارزش جهان شمول عدالت و برای رهایی انسان از قید و بندهایی که مانع رسیدن وی به کمال و حقوق انسانی‌اش می‌شود و زمینهٔ ظهور ظلم را فراهم می‌کند از ارزش آزادی بهره گرفت.

۹۲- *(هژبر رحیمی، **فرهنگ جهانی**، صفحه‌ی ۱۴ و ۱۶)*

الف) فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان شمول را فراهم آورد.

ب) فرهنگ جهانی ابتدا باید به پرسش‌های بنیادین بشر دربارهٔ انسان و جهان پاسخ دهد. اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد. توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت.

ج) فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

۹۳- *(مجتبی مهنانی، **جهان فرهنگی**، صفحه‌ی ۴)*

بخش اجتماعی جهان انسانی، زندگی اجتماعی انسان‌ها را در بر می‌گیرد. این بخش از جهان انسانی هویت فرهنگی دارد. فرهنگ، شیوهٔ زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد و خود محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست. گزینه‌های خلاقکار بودن، مدیر مدرسه بودن و پیرو قانون بودن با توجه به اجتماع و دیگران معنا پیدا می‌کند.

۹۴- *(الهام میرزائی، **فرهنگ جهانی**، صفحه‌ی ۱۵)*

فرهنگ‌های جبرگرا، نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشتشان را، انکار می‌کنند.

۹۵- *(مجتبی مهنانی، **جهان فرهنگی**، صفحه‌ی ۴)*

هر چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید مربوط به جهان انسانی است.

۹۶- *(بهروز یحیی، **جهان فرهنگی**، صفحه‌ی ۷ و ۸)*

کسانی که بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند، جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می‌کنند و در نگاه قرآنی، جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست، ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی شود.

۹۷- *(محمدابراهیم علی‌نژاد، **فرهنگ جهانی**، صفحه‌ی ۱۲ و ۱۳)*

ج) فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن مطابق نیازهای فطری باشد همان فرهنگ حق است.

پ) سرمایه‌داری کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد و کشورهای دیگر را در پیرامون و حاشیه آن به خدمت می گیرد.

الف) صهیونیسم آرمان‌ها و ارزش‌های خود را متوجه نژاد خاصی می‌داند و با رویکرد دنیوی و این جهانی خود، دیگران را درخدمت این نژاد به کار می‌گیرد.

ب) فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه و گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگران را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند فرهنگ سلطه یا استکبار است.

۹۸- *(بهروز یحیی، **جهان فرهنگی**، صفحه‌ی ۷ و ۸)*

گروهی جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. این گروه جهان ذهنی و فردی افراد را تابع فرهنگ می‌دانند و جهان تکوینی را نیز مادهٔ خامی برای دخل و تصرف فرهنگ‌ها و جوامع مختلف می‌دانند. در این دیدگاه جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیت و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

۹۹- *(محمدابراهیم علی‌نژاد، **فرهنگ جهانی**، صفحه‌ی ۱۲ و ۱۳)*

فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند و در جهان گسترش می‌یابد فرهنگ جهانی است. فرهنگ‌هایی که عقاید و ارزش‌های آنها ناظر به قوم و منطقه خاصی است از محدوده قومی و منطقه‌ای خود فراتر نمی‌روند و جهانی نمی‌شوند؛ مگر اینکه نسبت به سایر اقوام و مناطق نگاه سلطه‌جویانه داشته باشند. گونه نخست فرهنگ جهانی با عبور از مرزهای جغرافیایی خود، جهان را به مناطقی دوگانه تقسیم می‌کند؛ از ویژگی‌های فرهنگ جهانی می‌باشند.

۱۰۰- *(هژبر رحیمی، **جهان فرهنگی**، صفحه‌ی ۳ و ۴)*

الف) پرسش ها و پاسخ‌های بنیادین عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ را از انسان و جهان می‌سازند و به مثابه روح یا شالودهٔ آن فرهنگ عمل می‌کنند. ب) سؤال «آیا تنها راه شناخت حس و تجربه است؟» یک سؤال معرفت شناسانه است و سؤال «آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟» یک سؤال هستی شناسانه است.

www.kanoon.ir

فلسفه

۱۰۱– *(محمدحسین امامی، **چیستی فلسفه**، صفحه‌ی ۴)*

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱» مربوط به علم منطق و بررسی مفاهیم است. گزینه‌های «۲» و «۳»، به‌ترتیب مربوط به حوزهٔ علم اخترشناسی و فیزیک می‌باشد. این‌که «جهان حقیقتاً چیست و چگونه به‌نظر می‌آید»، پرسش از واقعیت و ارتباط آن با پدیده‌ها است و پرسشی فلسفی است.

۱۰۲– *(ناهید پوهریان، **چیستی فلسفه**، صفحه‌ی ۴ و ۵)*

در میان مسائل روزمره زندگی و اعمال و افکار، گاه و بی‌گاه برقی از سؤال‌های ویژه در ذهن ما می‌جهد که اندکی بعد در میان انبوه افکار گم می‌شود و بسیاری از انسان‌ها دربارهٔ آن‌ها نمی‌اندیشند و اگر هم زمانی یکی از این سؤال‌ها توجه‌شان را جلب کند و آن‌ها را وادار به فکر کند بعد از مدتی خسته می‌شوند و به اموری دیگر مشغول می‌شوند. اما هنگامی که افراد به نحو جدی به سؤال‌های ویژه بپردازند و رسیدن به پاسخ آن‌ها دغدغهٔ فکر آن‌ها شود وارد تفکر فلسفی شده‌اند. (البته دربارهٔ همهٔ انسان‌ها چنین نیست.)

۱۰۳– *(عاطفه‌ربابه صالحی، **چیستی فلسفه**، صفحه‌ی ۵)*

تفکر فلسفی، لازمهٔ زندگی هر انسانی است. پاسخی که به این پرسش‌های فلسفی می‌دهیم، نحوهٔ زندگی، رفتار و گفتار ما را شکل می‌دهد و زندگی ما را با زندگی آدم‌های دیگر متفاوت می‌کند.

برخورد با مسئله ← حیرت ← طرح سؤال‌های اساسی ← تفکر در اندوخته‌ها ← دریافت فلسفی

۱۰۴– *(فرحناز خان‌محمدی، **چیستی فلسفه**، صفحه‌ی ۵)*

تفکر فلسفی، لازمهٔ زندگی هر انسانی است، برخی به آن توجّه می‌کنند و برخی با بی‌توجّهی از کنار آن می‌گذرند.

۱۰۵– *(زنیز پایداری، **ریشه و شاخه‌های فلسفه**، صفحه‌ی ۱۲)*

«مابعدالطبیعه»، همان هستی‌شناسی یعنی علم به وجود و احوال آن است و یک دانش به‌شمار می‌رود. ولی مراد از «ماوراءالطبیعه»، مرتبه‌ای از عالم هستی است که ماورای طبیعت و جهان مادی است.

۱۰۶– *(زنیز پایداری، **ریشه و شاخه‌های فلسفه**، صفحه‌ی ۱۳)*

هر فیلسوفی می‌کوشد با کمک «عقل و استدلال و منطق»، پاسخ درست را بیابد و با همان استدلال و منطق آن پاسخ را با دیگران در میان بگذارد.

۱۰۷– *(فرحناز خان‌محمدی، **چیستی فلسفه**، صفحه‌ی ۸)*

فلسفه دربارهٔ بنیادی‌ترین و نهایی‌ترین مسئله‌ها و موضوعات جهان و انسان بحث می‌کند و این، تفاوت اساسی فلسفه با سایر دانش‌هاست.

۱۰۸– *(زنیز پایداری، **چیستی فلسفه**، صفحه‌ی ۷)*

«تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند به سوال‌های طرح شده» موجب ظهور دانشی به‌نام «فلسفه» گشته است. دانش فلسفه عهده‌دار بررسی قانونمند این قبیل سؤال‌ها است.

۱۰۹– *(فرحناز خان‌محمدی، **چیستی فلسفه**، صفحه‌ی ۹)*

پژوهش‌های تجربی، تاریخی، نقلی، ادبی و ذوقی هیچ کدام در مسائل فلسفی کاربردی ندارند؛ بلکه به حوزه‌های دیگر دانش، مثل علوم طبیعی، تاریخ، ادبیات، دین و عرفان تعلق دارند.

۱۱۰– *(ناهید پوهریان، **چیستی فلسفه**، صفحه‌ی ۹)*

مسائلی مانند دانسته‌های ریاضی یا موضوعات جهان جزء مسائل بنیادی و نهایی هستند با «روش تعقلی» بررسی می‌شوند و ساختار سلولی یا آمار و مسائل مربوط به فضا از طریق «روش تجربی» قابل بررسی می‌باشند.

www.kanoon.ir

روان‌شناسی

مبحث سؤالات: روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه

۱۱۱– *(محمدابراهیم علی‌نژاد، صفحه‌ی ۱۱)*

برای آگاهی از درستی و نادرستی پاسخ‌های روان‌شناسی باید آن‌ها را با واقعیت‌های تأیید شده علم روان‌شناسی مطابقت دهیم.

۱۱۲– *(حامد مغربی‌سینکی، صفحه‌ی ۱۸)*

منظور از «تعریف عملیاتی» این است که در روش علمی، متغیر مورد نظر باید به صورت عینی و دقیق تعریف شود؛ به گونه‌ای که همهٔ افراد با مطالعهٔ تعریف متغیر مورد نظر، به برداشت یکسان یا تقریباً یکسانی برسند. در بین گزینه‌های مطرح شده در این سؤال، تنها گزینه‌ای که به طور عینی و دقیق به تعریف عملیاتی پرداخته است، گزینه‌ی سوم در بررسی متغیر استرس فرزندپروری است.

۱۱۳– *(مجتبی مهنانی، صفحه‌ی ۱۲ و ۱۳)*

در نمودار پیوستگی بیان‌های علمی فرضیه بعد از مسئله مطرح می‌شود.

۱۱۴– *(هژبر رحیمی، صفحه‌ی ۲۲)*

برخی پردازشگران صرفاً بر ویژگی‌های حسی همانند اندازه و شکل ظاهری محرک تکیه دارند؛ به چنین حالتی پردازش ادراکی می‌گویند.

پیدا کردن شیء گرد و هم‌چنین یافتن زاویهٔ قائمه مربوط به این سطح از پردازش است.

۱۱۵– *(حامد مغربی‌سینکی، صفحه‌ی ۱۷ و ۱۸)*

بررسی و تشریح عبارت‌های نادرست:

عبارت «الف»: حرکت از مبدأ به سوی مقصد مربوط به ویژگی «فرایند» در روش علمی است. «فرایند» به جریان یک عمل اشاره دارد. وقتی از مبدأ به سوی مقصد در حال حرکت هستیم، جریان رسیدن به هدف را «فرایند» گویند.

عبارت «د»: مواجهه دانشمند با مسئله برخلاف فرد عادی منظم و قاعده‌مند است.

۱۱۶– *(هژبر رحیمی، صفحه‌ی ۲۴)*

بیشتر مطالعات اندیشمندان اسلامی در حوزه روان‌شناختی جنبه صوریِ نظریه‌پردازی بوده است.

۱۱۷– *(الهام میرزائی، صفحه‌ی ۱۳)*

سطح ظاهری یک نظریه، ساختار ظاهری و نحوه نگارش آن است. منظور از سطح تجربی، تجربه‌پذیری و پژوهش‌پذیری آن است.

۱۱۸– *(مجتبی مهنانی، صفحه‌ی ۱۶)*

شیوه خردگرایانه: در این روش با کمک فلسفه و روش‌های مبتنی بر منطق، به حقیقت چیزی پی‌می‌برند. فیلسوفان از این روش استفاده می‌کنند.

۱۱۹– *(الهام میرزائی، صفحه‌ی ۲۸ و ۲۹)*

الف) از نتایج پرسش‌نامه باید با احتیاط استفاده کرد.

ب) مصاحبه هدفمند و سازمان‌یافته است.

پ) آزمون‌ها، ابزاری برای کمّی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی هستند.

۱۲۰– *(الهام میرزائی، صفحه‌ی ۲۹)*

در همه‌پرسی‌ها معمولاً از مصاحبهٔ ساختاریافته استفاده می‌کنند.

www.kanoon.ir

روان‌شناسی (شاهد «گواه»)

مبحث سؤالات: روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه

۱۲۱- *(کتاب جامع، صفحه‌ی ۱۲ کتاب درسی)*

فرضیه در صورت تأیید به اصل یا قانون تبدیل می‌شود و فرضیه پاسخ اولیهٔ پژوهشگران به پرسش‌های علمی است.

۱۲۲- *(کتاب جامع، صفحه‌ی ۱۲ کتاب درسی)*

در علوم تجربی با کمک مشاهده و سایر روش‌های دقیق رابطهٔ بین پدیده‌های طبیعی بررسی می‌شود.

۱۲۳- *(کتاب جامع، صفحه‌ی ۱۴ کتاب درسی)*

پیش‌بینی «پرخاشگری کودکان با تماشای فیلم‌های خشونت‌آمیز» بسیار دشوار است چون پدیده‌های روان‌شناختی تحت تأثیر علت‌های زیادی هستند؛ در حالی که در علوم دیگر این‌گونه نیست.

۱۲۴- *(کتاب جامع، صفحه‌ی ۱۹ کتاب درسی)*

اینکه یافته‌های روش علمی، خصوصی و شخصی نیست، بلکه هر فردی، در صورت رعایت ضوابط علمی، می‌تواند یافته‌های دیگران را تکرار کند، اشاره به مشخصه تکرارپذیری روش علمی دارد.

۱۲۵- *(کتاب جامع، صفحه‌ی ۲۰ کتاب درسی)*

بسیاری عقیده دارند که جامع‌ترین تعریف روان‌شناسی این است که آن را «علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی (شناخت)» بدانیم.

۱۲۶- *(کتاب جامع، صفحه‌ی ۲۱ کتاب درسی)*

تفکر شامل چهار بخش، استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری می‌باشد.

۱۲۷- *(کتاب جامع، صفحه‌ی ۲۲ کتاب درسی)*

هر چه پردازش، مفهومی‌تر باشد شناخت شکل گرفته پایدارتر و کارآمدتر است.

۱۲۸- *(کتاب جامع، صفحه‌ی ۲۰ کتاب درسی)*

حرکت جمعی پرندگان و راه رفتن انسان‌ها مصداق رفتار است و مطالعه رفتار، محدود به انسان نیست، بلکه همه موجودات زنده را شامل می‌شود.

۱۲۹- *(کتاب جامع، صفحه‌ی ۱۶ کتاب درسی)*

کسب اطلاعات از افراد متخصص و با تجربه اشاره به استناد به نظر صاحب‌نظران دارد و استفاده از روش‌های مبتنی بر منطق برای پی‌بردن به حقیقت چیزی، اشاره به روش خردگرایانه دارد.

۱۳۰- *(کتاب جامع، صفحه‌ی ۲۱ کتاب درسی)*

شناخت پایه شامل توجه، ادراک و حافظه می‌باشد و به انواع تفکر شناخت عالی می‌گویند.